



## Il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

### IL-PULIZIJA (SPETTUR NICHOLAS VELLA) V. AHMAD ALJOMAA (KI. 188565A)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

14/12/2022

IL-QORTI,

Rat l-imputazzjonijiet segwenti li nħarġu kontra l-imputat:

**BILLI** inti **akkuzat/a** talli fit-08/06/2022 għal-habta ta' 15:30 hrs gewwa Vjal Santa Lucija, Paola, soqf vettura bin-numru tar-registrazzjoni IBT 318;

1. Soqf vettura bil-mutur jew vettura ohra, minghajr licenzja tas-sewqan **Sec 15(1)(a)(3), Chap. 65**
2. Uzajt, gieghelt jew hallejt lil persuna ohra tuza vettura bil-mutur fit-toroq, għal uzu tal-vettura minnu jew min dik il-persuna l-ohra minghajr polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni. **Sec. 3(1), Chap. 104**
3. Waqt li kont qed issuq, inqast li jkollok kontroll shih tal-vettura **Reg. 68, L.S. 65.11**
4. Bħala sid jew xufier ta' l-imsemmija vettura inqast li zzomm il-vettura nadifa u fi stat tajjeb ta' tiswija **Reg. 126, L.S. 65.11**
5. Soqf vettura bil-mutur fit-triq waqt li zammejt u/jew uzajt b'idejk telefon cellulari jew xi apparat simili iehor li jinzamm fl-idejn waqt li l-vettura kienet miexja **Sec. 115(2), L.S. 65.11**

Semgħet u rat ix-xhieda miġjuba quddiemha u ċioe ix-xhieda ta' PS 1258 Carmel Debattista (affidavit) u Brian Farrugia (Transport Malta) u tal-imputat innifsu.

Rat l-atti proċesswali.

Semgħet it-trattazzjoni finali tal-Prosekuzzjoni u tad-Difiża.

Qed tagħti din is-

**Sentenza**

### *Imputazzjoni numru wieħed (1)*

Mill-affidavit ta' PS 1258 Carmel Debattista irriżulta illi fid-data, hin u lok indikati fil-komparixxi, l-imputat twaqqaf minnu waqt li kien qed isuq il-vettura tal-għamla Mazda bin-numru ta' registrazzjoni IBT 318 ġewwa Vjal Santa Luċija, Raħal Ġdid. Mix-xhiedha ta' Brian Farrugia (Transport Malta) rriżulta ukoll illi dan ma' kellux liċenzja tas-sewqan valida fil-ġurnata indikata.

Liċenzja tas-sewqan valida hija definita fil-liġi (Legislazzjoni Sussidjarja 65.18) bhalha:

“... liċenza tas-sewqan maħruġa jew mill-Awtorità, skond id-dispożizzjonijiet ta' dawn ir-regolamenti, jew maħruġa minn pajjiż ieħor li jkun rikonoxxut mill-Awtorità, u sakemm dik il-liċenza -

(a) ma tkunx ġiet sospiża, meħuda lura jew kancellata,

(b) tkopri l-kategorija tal-vettura li tkun qed tinsaq, u

(ċ) tkun użata mill-possessor tagħha skond xi kundizzjonijiet li jkun hemm fil-liċenza tas-sewqan.”

L-imputat stqarr illi huwa kellu liċenzja tas-sewqan maħruġa mill-Awtoritajiet Ġermaniżi. Prova fl-atti ta' din il-liċenzja baqgħet ma' ngabitx. Għal kull bwon fini jingħad illi skond l-Art. 6 tal-Legislazzjoni Sussidjarja msemija, liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-awtoritajiet kompetenti fl-Istati Membri l-oħra huma rikonoxxuti f'Malta. Li jfisser illi li kieku ġie ppruvat li l-imputat kellu liċenzja tas-sewqan regolari maħruġa mill-Ġermanja, din l-imputazzjoni ma' kienetx tirriżulta. Fin-nuqqas ta' provi f'dan is-sens u fid-dawl tal-provi mressqa illi l-imputat qatt ma' kiseb liċenzja tas-sewqan mill-Awtoritajiet Maltin il-Qorti ma' tistax hliet issib l-imputat ħati ta' din l-imputazzjoni.

### *Imputazzjoni numru tnejn (2)*

Jirriżulta mid-dokumenti ppreżentati in atti senjatament minn wieħed mid-dokumenti (*Vehicle History Details*) ippreżentati minn Brian Farrugia (Transport Malta) illi fil-ġurnata in kwistjoni l-vettura kienet koperta minn polza ta' assigurazzjoni fir-rigward ta' riskji ta' terzi persuni. Kif diġà kellha l-opportunita tgħid f'sentenza oħra passati, fil-fehma tal-Qorti l-elementi neċessarji għall-vjolazzjoni ta' dan l-artiklu huma s-segwent:

- L-imputat/a: Fil-każ ta' “użu” l-imputat jista' jkun kwalunkwe persuna li tista' tinstab kriminalment responsabbli taħt il-liġi. Fil-każ ta' “ġieghelt jew hallejt”, l-imputat jrid

ikun sid il-vettura, xi ħadd li għandu pussess tagħha jew inkella xi ħadd li lilu giet fdata l-vettura. Għalkemm l-Artikolu 3(1) ma' jispeċifika xejn f'dan ir-rigward, il-persuna li gġiegħel jew thalli lil persuna oħra tuża vettura mingħajr kopertura lil terzi trid tkun neċessarjament jew sid il-vettura jew persuna li għandha pussess tagħha inkella persuna illi mill-provi jirriżulta illi lilha giet fdatha, mqar b'mod temporanju, l-vettura in kwistjoni.

F'dan il-kaz, mill-provi ešebiti rriżulta ampjament illi l-vettura in kwistjoni kienet qed tinstaq mill-imputat. Dan l-ewwel element huwa għaldaqstant sodisfatt.

- Il-vettura bil-mutur: Haġa minn ewl id-dinja illi trid tintuża "*vettura bil-mutur*" sabiex dan ir-reat jissussisti. F'dan il-kaz, il-vettura bil-mutur li intuzat kienet il-vettura tal-għamla Mazda bin-numru ta' reġistrazzjoni IBT 318. Dan l-element huwa għalhekk sodisfatt.
- Il-lok: Il-vettura bil-mutur trid tintuża fit-toroq. Li jfisser dan illi l-vettura trid tkun qed tiġi effettivament misjuqa fit-triq. F'dan il-kaz, dan l-element huwa ukoll sodisfatt għaladarba jirriżulta mill-provi illi l-vettura in kwistjoni kienet qed tinstaq għewwa Vjal Santa Luċija, Paola.
- L-użu tal-vettura (mill-persuna li tużha jew li giet permessa jew mgiegħla tużha) ma' jkunx kopert b'polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni: Dwar dan l-aħħar element, il-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta, ossia' l-Ordinanza dwar l-Assigurazzjoni ta' Vetturi bil-Mutur għar-Riskji ta' Terzi Persuni, giet promulgata permezz tal-Ordinanza XXXVI tal-1939 (permezz ta' proklama li giet sussegwentement revokata l-Ordinanza baqgħet ma' daħlitx fis-seħħ qabel l-1947) bħala, dak iż-żmien, il-Kap 165 tal-Ligijiet ta' Malta. L-artiklu 3(1) in kwistjoni mill-bidu nett kien jaqra eżattament kif jaqra llum il-gurnata u m'huwiex il-kaz, kif ġieli ġie argumentat quddiem il-Qrati tagħna, illi wara li Malta daħlet fl-Unjoni Ewropeja kellu jinbidel dan l-artiklu tal-ligi biex jiġi cċarat illi hija l-vettura li għandha tkun koperta u mhux neċessarjament il-persuna li tużaha.

Polza tal-assigurazzjoni ta' vettura hija tipikament (għalkemm mhux esklussivament) maħruġa jew “*Fully Comprehensive*” jew “*Third Party, Fire & Theft*” jew inkella “*Third Party Only*”. It-tlett tipi ta' polza għandhom lkoll xi haġa in komuni: dik li t-terza persuna, tkun min tkun, hija koperta mill-assigurazzjoni u f'każ illi dik it-terza persuna ssofri danni, sew għall-proprjeta' tagħha u/jew għall-persuna tagħha, din tkun tista' tagħmel *claim* u titlob kumpens għar-risarciment tad-danni. Bil-liġi (ossia taht l-Art. 4 tal-Kap. 104), kull polza ta' assicurazzjoni ta' vettura trid tkun minimament tkopri t-terzi persuni. Fi kliem ieħor, **m'huwix possibbli illi kumpanija ta' assicurazzjoni toħroġ polza ta' assicurazzjoni ta' vettura mingħajr ma' tkopri t-terz.**

Naturalment min jaffordja u jiflaħ iħallas ftit iżjed, jista' jkopri r-riskji tiegħu ukoll u/jew ta' min ikun qiegħed isuq. Hawn min jkopri r-riskji tiegħu u/jew tas-sewwieq f'każ illi jsofri danni li jirriżultaw minn nar jew serq (“*Third Party, Fire & Theft*”) u hawn min jagħzel dik il-polza li tissejjah “*Fully Comprehensive*” u b'hekk ikopri ħafna mid-danni li jista' jsofri hu jew is-sewwieq kemm fil-persuna tiegħu u kemm fil-vettura tiegħu.

Kwalunkwe polza ta' assicurazzjoni tas-sewqan tiġi maħruġa lill-*policyholder* li f'dan il-każ ma' kienx l-imputat. Il-Prosekuzzjoni ressqet lill-imputat stante illi fid-data in kwistjoni huwa kien qed isuq il-vettura mingħajr liċenzja tas-sewqan valida.

F'każ ta' incident fit-triq (xi haġa li ma' gratx fil-każ odjern) il-*policyholder* kien x'aktarx ikollu problema għar-risarciment tad-danni mingħand il-kumpanija tal-assicurazzjoni għaliex din kienet tkun iżjed iva milli le intitolata tirrifjuta l-kopertura abbażi ta' esklużjoni mill-polza stess. **Fi kwalunkwe każ però din tkun kwistjoni ta' natura ċivili u m'hijiex ta' rilevanza għall-kamp kriminali.** Li huwa rilevanti, anzi kruċjali għall-fini tal-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta, u kwindi għal din il-kawza, huwa illi għall-użu ta' dik il-vettura tkun teżisti polza ta' assicurazzjoni li tkun *in vigore*. Jekk tali polza tkun teżisti, allura t-terz **dejjem** ikun protett (ħlief f'ċertu każijiet speċifiċi elenkati fil-liġi u li ma' japplikawx għal dan il-każ) għaliex jiġri x'jiġri, tkun qed tinstaq minn min tkun qed tinstaq, il-kumpanija tal-assicurazzjoni tkun obbligata

tagħmel tajjeb għad-danni li t-terz jsofri b'kawża tal-użu tal-vettura. Għalhekk f'dan il-każ il-kumpanija tal-assigurazzjoni xorta waħda tkun obbligata tikkumpensa lit-terz għad-danni subiti minnu, naturalment dejjem jekk l-istess terz huwa ċivilment intitolat għal tali kumpens. Dan ir-risarċiment mhux neċessarjament li jseħh awtomatikament imma eventwalment isir. Filfatt it-terza persuna tista' anke tiftaħ kawża ċivili fil-Qorti jew fiċ-Ċentru Malti tal-Arbitraġġ, skond il-valur tal-każ, kontra l-persuna assicurata bil-polza u f'każ ta' sentenza favur it-terz, l-assiguratur huwa obligat taħt l-Art. 10(1) tal-Kap. 104 illi jhallas lill-istess terz **anke jekk l-assiguratur ikun intitolat jannulla jew ihassar il-polza.** Naturalment imbagħad l-istess assicuratur ikollu d-dritt li jitlob risarċiment tad-danni mingħand l-assigurat – materja li hija ukoll ta' natura ċivili.

Dan kollu jfisser illi fir-rigward tal-kopertura tat-terz ma' tagħmilx differenza jekk min kien qiegħed juża l-vettura u kkawża d-danni kellux liċenzja tas-sewqan jew le, għandux inqas minn 25 sena jew le, jew jekk huwiex b'xi mod eskluż mill-kopertura tal-polza jew le. It-terz dejjem protett jekk fis-seħh ikun hemm polza ta' assicurazzjoni tal-vettura.

It-terz ma' jkunx protett biss jekk fid-data ta' xi inċident li jkun involut fih hu **ma' jkunx hemm fis-seħh** polza ta' assicurazzjoni għal dik il-vettura **u huwa dan il-każ illi ried jipprevjeni milli jigri l-legislatur permezz tal-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta.** F'każijiet bħala dawn, it-terz xorta jista' jkollu forma ta' protezzjoni billi japplika lill-Fond għal Protezzjoni u Kumpens taħt l-Art. 9D(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta però dan mhuwiex desiderabbli u hija sitwazzjoni bħal din illi l-legislatur ried jipprevjeni milli tigri permezz tal-Art. 3(1). Fil-każ odjern il-polza tal-assigurazzjoni tkopri l-perjodu ta' bejn it-30 ta' Settembru 2021 u t-30 ta' Settembru 2022 u għaldaqstant tkopri anke dak kollu li seta' ġara lit-terz fid-data tal-allegat reati kommessi mill-imputat.

Il-Qorti tapprezza li jista' jkun hemm interpretazzjonijiet diverġenti dwar dan il-punt. Matul is-snin din il-Qorti u anke l-Qorti tal-Appell ġieli ddeċidew illi l-kliem *"għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra"* fl-Art. 3(1) tal-Kap. 104 jfissru illi l-

polza tal-assigurazzjoni għanda tkopri **il-persuna li tkun qed tuża l-vettura** u mhux tant il-vettura nnifisha. Li jfisser dan li jekk għal xi raġuni l-imputat ikun eskluż mill-kopertura (per eżempju għaliex m'għandux liċenzja tas-sewqan jew għaliex għandu inqas minn 25 sena u ma' jkunx "sewwieq awtorizzat" speċifikat fil-polza) allura huwa jkun ħati tal-akkuża miġjuba kontriha taħt l-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta. Din il-Qorti ma' taqbilx ma' din l-interpretazzjoni u taqbel iżjed mal-posizzjoni li kemm il-darba ttieħdet mill-Qorti tal-Appell, bħal per eżempju fil-sentenza fl-ismijiet **Pulizija vs Emanuel Zarb** (App. Nru. 329:2010:MM, 26 ta' Marzu, 2015) fejn kien intqal hekk:

*"... Id-diċitura tal-Artikolu 3(1) tal-Kap 104 hija ċara u ma tħalli lok għall-ebda tip ta' interpretazzjoni. Jissussistu l-elementi tar-reat previst fl-imsemmi artikolu meta ma tkunx isseħħ polza ta' assigurazzjoni dwar riskji ta' terzi persuni, skond id-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza. **Is-sempliċi fatt li tkun tissussisti kopertura assigurattiva jeskludi għal kollox ir-reat kontemplat fl-imsemmi artikolu** (sottolinear u emfasi miżjuda minn din il-Qorti). Eventwali ksur tal-kondizzjonijiet tal-polza jista' jwassal għal konsegwenzi ta' natura civili bejn l-assikuratur u l-assikurat, senjatament l-eventwali dritt ta' regress ċivili li l-assikuratur jista' jkollu fil-konfront tal-assikurat. Iżda tali kwistjonijiet ta' natura ċivili huma res inter alios acta bejn l-assikuratur u l-assikurat u huma għal kollox estranei għal dak li jirrigwarda r-reat kontemplat fl-artikolu 3(1) tal-Kap 104 billi dan ir-reat jissussisti biss meta ma tkunx fis-seħħ polza ta' assigurazzjoni"*

Lanqas ma' taqbel din il-Qorti ma' posizzjoni li ġieli ttieħdet mill-Qrati tagħna fil-passat fis-sens illi sabiex ixerjen il-presunzjoni li wettaq reat taħt l-Artikolu 3(1), l-imputat jeħtieġu jippreżenta xi dikjarazzjoni mill-kumpanija tal-assigurazzjoni tiegħu illi l-polza tkopri ukoll terzi persuni. Din hija xi haġa prezunta u *semmai* għandha tkun il-prosekuzzjoni illi f'każ illi l-imputat jipproduci bħala prova tiegħu polza tal-assigurazzjoni li tkopri l-użu tal-vettura, iġġib prova illi minkejja l-eżistenza ta' dik il-polza, jeżistu ċirkustanzi (fosthom dawk kontemplati taħt l-Art. 10(2) jew (3) tal-Kap. 104) li minħabba fihom **terzi persuni** jistgħu ma' jkunux koperti.

Fil-każ in kwistjoni kif diġà inghad, mill-provi joħroġ illi fir-rigward tal-użu tal-vettura kien hemm eżistenti fil-ġurnata tal-allegat reat, polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni u għalhekk din l-imputazzjoni ma' tistax tirriżulta.

*Imputazzjonijiet numru tlieta (3) u ħamsa (5)*

Mill-affidavit tal-Pulizija rrizulta illi l-imputat twaqqaf peress illi “kien qiegħed jittellem fuq il-mobile handsfree u jzomm il-mobile phone f’idu leminija”.

Issa skond l-Art. 115(2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 65.11:

“115 (2) Ebda persuna ma għandha ssuq vettura bil-mutur fit-triq jekk dik il-persuna tkun qiegħda żżomm u, jew tuża b’idejha telefon ċellulari jew xi apparat simili ieħor li jinżamm fl-idejn, minbarra apparat li ma jinżammx fl-idejn jew radju two-way, filwaqt li l-vettura tkun miexja.”

Għalhekk il-fatt biss illi l-imputat kien qed iżomm il-mobile phone f’idejh waqt is-sewqan huwa biżżejjed għas-sejbien ta’ htija taħt dan l-artikolu (ossia dak raviżat fil-ħames imputazzjoni), *multo magis* meta imbagħad huwa kien qiegħed effettivament jagħmel użu minnu, anke jekk ma’ kienx qed iżommu ma’ widnejh.

Jirrizulta ukoll illi f’dak l-istadju fizikament l-imputat ma’ kellux idejh it-tnejn fuq l-*steering* tal-vettura u inoltre l-attenzjoni tiegħu ma’ kienetx miżhuta totalment fuq it-triq. Għalhekk l-imputat ma’ kellux kontroll **shih** tal-vettura ai termini tar-Regolament 68 tal-Legislazzjoni Sussidjarja msemmija li jfisser li anke t-tielet imputazzjoni tirrizulta ppruvata. Naturalment dawn iż-żewġ reati huma assorbiti f’xulxin għall-finijiet ta’ piena.

*Imputazzjoni numru erbgħa (4)*

Ma’ tressqu l-ebda provi illi l-imputat naqas milli jzomm il-vettura in kwistjoni fi stat nadif u fi stat tajjeb ta’ tiswija. Għalhekk din l-imputazzjoni ma’ tirrizultax.

## **Deċiżjoni**

**Għar-ragunijiet msemmija l-Qorti filwaqt li tillibera lill-imputat mill-imputazzjonijiet numru tnejn (2) u erbgħa (4) peress illi ma’ jirrizultawx, wara li rat l-artikoli rilevanti tal-liġi ossia il-Kap. 65 Art. 15(1)(a) u r-Regolamenti 68 u 115(2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 65.11, issibu ħati tal-ewwel, it-tielet u l-ħames imputazzjonijiet u tikkundannah jhallas multa ta’ erba’ mitt euro (€400). Din il-multa għandha tithallas f’pagamenti mensili ugwali fuq medda ta’ tmien xhur ai termini tal-Art. 14(2) tal-Kap. 9 b’dan illi jekk ma jsirx ħlas ta’ xi wieħed mill-pagamenti l-bilanċ jsir dovut u jkollu jithallas kollu minnufih. B’żieda mal-piena l-Qorti tiskwalifikah milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan għal perjodu ta’ sittax-il (16) jum (Kap. 65 Art. 15(3)).**

**V.G. Axiak**  
**Magistrat**

**Y.M. Pace**  
**Dep. Registratur**